

Vadlīnijas augsnes un ūdeņu aizsardzībai meža apsaimniekošanā

Šajā dokumentā ir norādītas nozīmīgākās augsnes un ūdeņu aizsardzības prasības dažādos meža apsaimniekošanas darba veidos. Obligāti jāievēro jebkuras citas likumdošanas prasības, kas nav pieminētas šajā dokumentā.

Augsnes bojājumu samazināšana

Lai mazinātu augsnes bojājumus un ūdens piesārņojumu, ievēro šādas prasības:

- Cirmsas tehnoloģiskajā kartē atzīmē galvenos un otršķirīgos ceļus, pievešanas ceļus, krautuves, lielas meliorācijas sistēmas, tiltus ūdenskrātuvju šķērsošanas vietās, buferzonas un aizsargājamās teritorijas.
- Pievešanas ceļos cirmās un ārpus tām, darbu izpildītājs veic pasākumus, lai mazinātu, risu veidošanos darbu izpildes laikā.
- Jāpievērš uzmanība pievešanas apstākļiem. Cirmsas izstrādes laika plānošanā, ņem vērā augsnes nestspēju katrā no meža tipiēm;
- Kopšanas ciršu izstrādē nav pieļaujama tehnika, kuru tās ražotājs nav paredzējis darbam kopšanas cirtēs.
- Pirms cirmsas izstrādes apseko cirmsas teritoriju un atzīmē cirmsas skicē lokālās mitrās ieplakas. Pievešanas ceļu un tehnoloģisko koridoru izvietojuma plānošanu veic tā, lai, ja iespējams, izvairītos no mitru ieplaku šķērsošanas.
- Pievešanas ceļam no cirmsas līdz krautuvei jābūt pēc iespējas īsākam un sausākās vietās plānotam. Tas mazinās darbu izmaksas un iespējamo augsnes bojājumu platību.
- Pievešanas ceļu ierīkošana un pārvietošanās ar tehniku aizliegta gravās, kriteņu, noslīdeņu, iežu atsegumu vietās un 10 metru platā joslā no to augšējās malas. Prasība attiecas uz gravām, kuras ir vismaz 15 metru dziļas, 10 metru platas un kuru nogāzes slīpums ir vismaz 30 grādu.
- Ar tehniku pārvietojas tikai pa plānotajiem kokmateriālu pievešanas ceļiem vai tehnoloģiskajiem koridoriem. Pārvietoties ārpus pievešanas ceļiem pieļaujams tikai izņēmuma gadījumos.
- Izvairās no ūdensteču šķērsošanas, kur vien tas ir iespējams. Ja nav iespējams izvairīties, ūdensteci šķērso vienā vietā, vai pēc iespējas mazākā skaitā vietu.
- Ja cirmā ir nogāzes, kuras pārvarot tehnika izbuksē un rada būtiskus augsnes bojājumus, tehnikas pārvietošanās virzienu izvēlas lejā no nogāzes. Šādu tehnikas pārvietošanās virzienu izvēlas, ja pastāv iespēja apbraukt nogāzi pa lēzenāku vietu.
- Izvairās plānot pievešanas ceļus vietās, kur risas var radīt mākslīgu ūdensteci.
- Kopējais pievešanas ceļu aizņemtā platībā cirmā nedrīkst pārsniegt 20 % no kopējās cirmsas platības.
- Kopšanas un sanitārās cirtes cirmās pēc mežizstrādes darbu beigšanas par 20 centimetriem dziļāku risu kopgarums nedrīkst pārsniegt 100 metrus uz hektāra.
- Ceļos bez mākslīgā seguma, meža stigās un meža meliorācijas grāvju atbērtnēs par 25 centimetriem dziļākas risas, kas izveidojušās no 1.septembra līdz 1.aprīlim, izlīdzina līdz 1.maijam. Ja laika apstākļu dēļ ceļu pārvaldītājs tā pārziņā esošajos ceļos ir noteicis pārvietošanās ierobežojumus vai risas nav iespējams tehniski izlīdzināt meža ceļa stāvokļa dēļ, tās izlīdzina ne vēlāk kā divu nedēļu laikā pēc ierobežojumu atcelšanas vai pēc meža ceļa tehniskā stāvokļa uzlabošanās, bet ne vēlāk kā līdz 1.jūlijam.
- Ceļos bez mākslīgā seguma, meža stigās un meža meliorācijas grāvju atbērtnēs par 25 centimetriem dziļākas risas, kas izveidojušās no 1.aprīļa līdz 1.septembrim, izlīdzina divu mēnešu laikā pēc kokmateriālu aizvešanas no krautuves mežā.
- Izvairās plānot kokmateriālu krautuves vietās ar zemu augsnes nestspēju, kad augsne nav sasalusi vai izkaltusi.

Ūdens aizsardzība

- Pēc darbu beigšanas nav pieļaujams atstāt ar ciršanas atliekām vai tehnikas radītām risām aizsprostotas ūdensteces vai grāvjus.
- Nav pieļaujams, ka no risām veidojas mākslīgas ūdens teces, kas ieplūst dabiskajās ūdenstecēs, ūdenstilpēs, grāvjos vai izveido applūdušas teritorijas.
- Jānovērš pa pievešanas ceļa risām stumtā saduļķotā ūdens ieplūšana grāvjos, upēs vai citās ūdenstilpēs.
- Ja pa pievešanas ceļa risām ar tehniku tiek stumts humusu saturošs saduļķots ūdens, rīkojas šādi:
 - ja ar tehniku stumtā ūdens daudzums ir liels, ūdens plūsmas mazināšanai uz pievešanas ceļa, atsevišķās vietās, izveido biezus zaru klājumus vairāku metru garumā. Šādi zaru klājumi veido barjeras, kas mazina stumtā ūdens plūsmu;
 - pirms ūdensteču, grāvju vai citu ūdenstilpju šķērsošanas uz pievešanas ceļa izveido zaru klājumu. Zaru klājumu veido tik garu, lai tas pilnībā novērstu saduļķotā ūdens ieplūšanu ūdenstecēs, grāvjos vai citās ūdenstilpēs.
- Pievešanas ceļiem šķērsojot grāvjus vai ūdensteces, ja ūdenstece nav liela, tajos ieklāj kokmateriālus un pa virsu ciršanas atliekas.
- Lai nedeformētu grāvja vai ūdensteces malas, kokmateriālus un ciršanas atliekas ieklāj 3-4 m aiz abām grāvja vai ūdensteces malām.
- Ja grāvī vai ūdenstecē ir liela ūdens plūsma, veido pagaidu šķērsojumus (tiltus):
 - pārlietot pāri grāvim vai ūdenstecei resnākos kokmateriālus, izveido pamata sijas, kurām virsū noklāj tievākos kokmateriālus un ciršanas atliekas;
 - izmantojot speciālo plastmasas caurules, kuras ieklāj grāvī vai ūdenstecē un virsū noklāj ciršanas atliekas.
- Pēc darbu beigšanas grāvjus un ūdensteces atbrīvo no kokmateriāliem, ciršanas atliekām un atjauno normālu ūdens plūsmu.
- Ja pēc mežizstrādes darbiem seko augsnes gatavošana, un augsnes gatavošanas tehnikai būs nepieciešams tilts grāvju vai ūdensteču šķērsošanai, pēc mežizstrādes darbu beigšanas rīkojas šādi:
 - No kokmateriāliem izveidotos pagaidu tiltus saglabā;
 - Ja tika veidots šķērsojums ieklājot kokmateriālus grāvī, un nākamajiem darbu izpildītājiem būs tehniskas iespējas izveidot šķērsojumu, kokmateriālus izceļ ārā un novieto grāvja malā;
 - Minētos šķērsojumus saglabā tikai ar Ingka darbinieka, kurš izsniedzis darba uzdevumu, atļauju.